

Konstgjord hylla på Stora Karlsö

Studier av havsfåglar världen över visar att de är värdefulla indikatorer på förändringar i det marina ekosystemet. Förändringar i fiskbestånd har på flera håll visat sig ha effekter som fortplantar sig genom ekosystemet och påverkar bland annat sillgrisslor. Genom att vara en för oss människor synlig del av det annars gömda marina ekosystemet hjälper havsfågeln oss att se behovet av en marin ekosystemansats.

På Stora Karlsö finns sedan ett antal år tillbaka ett forskningsprojekt där man studerar hur havsfågeln svarar på förändringar i Östersjöns ekosystem. Genom att år efter år samla in data på överlevnad och häckningsframgång kan man se långsiktiga förändringar. Bland annat har forskningen visat att dagens magra skarpsillar lett till magrare sillgrissleungar – trots att skarpsillarna blivit mångdubbelt fler. Skälet till det kan vara att sillgrisslorna endast kan fiska en fisk i taget och därmed gynnas mer av färre men fetare fiskar.

Detaljerad kunskap krävs

Havsfåglar är kända för att bli gamla. Sveriges äldsta fågel, 43 år gammal, hittades på Stora Karlsö under våren 2008. Det var en sillgrissla ringmärkt 1965. De reproducerar sig sent och detta hänger ihop med överlevnad, en tidig reproduktion innebär att en individ inte lever lika länge. Därför är kunskap om fåglarnas ålder viktig när man ska tolka resultat.

Forskningen på Stora Karlsö har därför lagt mycket kraft på att ringmärka ungar. Samtidigt tas uppgifter om könstillhörighet och vikt, något som kan användas i framtida analyser när fåglarna återkommer.

Nya möjligheter för havsfågelforskningen

Byggnaden i stål och trä har monterats i anslutning till det befintliga fågelberget på Stora Karlsö och där kommer att finnas plats för uppemot 800 häckande par av sillgrisslor. Konstruktionen består av två delar, en yttre del där fågelhyllor liknande de befintliga hyllorna på Stora Karlsö byggts och en inre del där forskare utan att störa fåglarna kommer att kunna studera dem på nära håll.

Sannolikt kommer en stor del av fåglarna som koloniserar hyllan vara ringmärkta sedan tidigare och därmed ha en känd livshistoria, vilket är unikt för havsfågelstudier och medför en bättre tolkning av forskningsresultaten. Dessutom kommer teknik som inbyggda vågar och kameror göra att fältstudierna kan rationaliseras. Förhoppningen är att de första fåglarna kommer att flytta in under våren 2009.

Fältstudier av havsfåglar på Stora Karlsö pågår sedan ett antal år. Syftet är att se vad som händer med fåglarna när Östersjöns ekosystem förändras. För att förbättra studierna byggdes under hösten 2008 en konstgjord sillgrisslehylla. Den kommer att ge oss svar på hur mänskliga aktiviteter påverkar ekosystemen och hur havsfågeln kan berätta vad som händer under havsytan.

Foto: Ulf Berggren

Stålkonstruktionen lyfts på plats på Stora Karlsö.

Foto: Olof Olsson

Den färdiga, träklädda hyllan. Överdelen kommer att minskas något för att inte sticka upp ovanför klippan och färgen kommer att gråna av väder och vind.

LÄS MER

om Havsfåglar i Östersjön, www.balticseabird.com

TEXT Jonas Sundberg, projektledare, Havsfåglar i Östersjön

TEL 073-938 79 69

E-POST jonas@balticseabird.com